

TỈNH ỦY ĐỒNG NAI LÃNH ĐẠO MẶT TRẬN TỔ QUỐC VIỆT NAM TỈNH ĐỒNG NAI HIỆN NAY

Thái Thị Quỳnh

Ngành Xây dựng Đảng và Chính quyền nhà nước, Học viện Thanh Thiếu niên Việt Nam

Tóm tắt: Bài viết tập trung phân tích, đánh giá thực trạng sự lãnh đạo của Tỉnh ủy Đồng Nai đối với Mặt trận Tổ quốc tỉnh Đồng Nai. Tỉnh ủy Đồng Nai đã có nhiều đổi mới tích cực trong công tác lãnh đạo Mặt trận Tổ quốc Việt Nam tỉnh, đặc biệt là trong việc thể chế hóa các chủ trương của Đảng, xây dựng cơ chế phối hợp, định hướng hoạt động và nâng cao chất lượng đội ngũ cán bộ mặt trận. Tuy nhiên, quá trình lãnh đạo vẫn còn những hạn chế nhất định như: phương thức lãnh đạo chưa thật sự đồng bộ, hiệu lực phối hợp chưa cao, một số cấp ủy cơ sở chưa nhận thức đầy đủ vai trò đặc thù của Mặt trận, nguồn lực và điều kiện bảo đảm hoạt động còn hạn chế.... Bài viết cũng đề xuất một số giải pháp nâng cao chất lượng lãnh đạo của Tỉnh ủy Đồng Nai đối với Mặt trận Tổ quốc Việt Nam hiện nay.

Từ khóa: Tỉnh ủy Đồng Nai; lãnh đạo; Mặt trận Tổ quốc Việt Nam tỉnh Đồng Nai.

DONG NAI PROVINCIAL PARTY COMMITTEE LEADS THE VIETNAM FATHERLAND FRONT IN DONG NAI PROVINCE TODAY

Thai Thi Quynh

Department of Party and State Governance, Viet Nam Youth Academy

Abstract: The article focuses on analyzing and evaluating the current situation of the leadership of the Dong Nai Provincial Party Committee towards the Fatherland Front of Dong Nai province. The Dong Nai Provincial Party Committee has made many positive innovations in the leadership of the provincial Vietnam Fatherland Front, especially in institutionalizing the Party's guidelines, building a coordination mechanism, orienting activities and improving the quality of the front's cadres. However, the leadership process still has certain limitations such as: the leadership method is not really synchronous, the effectiveness of coordination is not high, some grassroots Party committees are not fully aware of the specific role of the Front, resources and conditions to ensure operation are still limited,... The article also proposes a number of solutions to improve the leadership quality of the Dong Nai Provincial Party Committee for the current Vietnam Fatherland Front.

Keywords: Dong Nai Provincial Party Committee; leader; Vietnam Fatherland Front in Dong Nai province.

Nhận bài: 03/05/2025

Phản biện: 02/06/2025

Duyệt đăng: 06/06/2025

I. ĐẶT VẤN ĐỀ

Trong hệ thống chính trị Việt Nam, Mặt trận Tổ quốc Việt Nam (MTTQVN) có vai trò đặc biệt quan trọng trong việc củng cố khối đại đoàn kết toàn dân tộc, tạo sự đồng thuận xã hội, phát huy quyền làm chủ của nhân dân, xây dựng và bảo vệ Nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa Việt Nam. Sự lãnh đạo của Đảng đối với MTTQ là nguyên tắc bất di bất dịch, bảo đảm cho MTTQ hoạt động đúng hướng, đúng chức năng, nhiệm vụ và phát huy vai trò trong tình hình mới. Trên cơ sở quán triệt các quan điểm, nghị quyết của Trung ương về đổi mới phương thức lãnh đạo của Đảng đối với hệ thống chính trị, đặc biệt là Nghị quyết số 23-NQ/TW, Kết luận 65-KL/TW, Tỉnh ủy Đồng Nai đã cụ thể hóa bằng nhiều chủ trương, biện pháp để tăng cường lãnh đạo MTTQVN tỉnh. Tuy nhiên, thực tiễn hiện nay cũng cho thấy một số vấn đề đặt ra trong công tác lãnh đạo của Tỉnh ủy đối với MTTQ tỉnh Đồng Nai, như: tính chủ động của MTTQ trong một số lĩnh vực còn hạn chế; phương thức lãnh đạo đôi lúc còn thiên về hành chính; việc thể chế hóa vai trò phân biện, giám sát

chưa đồng bộ; cơ chế phối hợp giữa Đảng, chính quyền và Mặt trận ở một số nơi còn lúng túng, thiếu hiệu quả. Những hạn chế này không chỉ ảnh hưởng đến hiệu quả hoạt động của MTTQ mà còn tác động đến uy tín, năng lực lãnh đạo của Đảng bộ tỉnh trong xây dựng khối đại đoàn kết toàn dân. Chính vì vậy, nghiên cứu thực trạng và đề xuất một số giải pháp nâng cao hiệu quả lãnh đạo của Tỉnh ủy Đồng Nai đối với MTTQVN tỉnh Đồng Nai là rất cần thiết hiện nay.

II. NỘI DUNG NGHIÊN CỨU

2.1. Vai trò của Tỉnh ủy Đồng Nai trong công tác lãnh đạo MTTQVN tỉnh

Với chức năng là cơ quan lãnh đạo cao nhất của Đảng bộ tỉnh, Tỉnh ủy Đồng Nai không chỉ trực tiếp hoạch định chủ trương, định hướng chiến lược phát triển kinh tế - xã hội, mà còn có trách nhiệm lãnh đạo, phát huy vai trò của MTTQVN trong công tác xây dựng khối đại đoàn kết toàn dân tộc, tham gia xây dựng Đảng, chính quyền, thực hiện dân chủ và giám sát, phản biện xã hội. Vai trò lãnh đạo của Tỉnh ủy đối với MTTQ được

thể hiện trên nhiều phương diện, từ xây dựng cơ chế chính sách, tổ chức bộ máy, công tác cán bộ cho đến phương thức lãnh đạo phù hợp với đặc điểm tình hình thực tiễn của tỉnh.

Tỉnh ủy Đồng Nai đóng vai trò định hướng chính trị, tư tưởng cho toàn bộ hoạt động của MTTQVN tỉnh, thông qua việc ban hành các nghị quyết chuyên đề, chương trình hành động và chỉ đạo cấp ủy các cấp cụ thể hóa vào thực tiễn. Điều này giúp MTTQ có được kim chỉ nam vững chắc trong việc triển khai các phong trào thi đua yêu nước, các cuộc vận động lớn như “Toàn dân đoàn kết xây dựng nông thôn mới, đô thị văn minh”, “Người Việt Nam ưu tiên dùng hàng Việt Nam”, hay trong vận động quần chúng tham gia phòng, chống dịch bệnh, bảo vệ môi trường, bảo đảm an sinh xã hội... Tỉnh ủy cũng luôn xác định rõ vai trò đại diện, bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp, chính đáng của nhân dân của MTTQ, từ đó có các chủ trương nhằm tăng cường tiếng nói của nhân dân thông qua công tác phản biện xã hội và giám sát của Mặt trận.

Tỉnh ủy giữ vai trò quyết định trong công tác tổ chức bộ máy và cán bộ của MTTQ các cấp, bảo đảm sự lãnh đạo thống nhất, liên tục và hiệu quả. Việc quy hoạch, đào tạo, bồi dưỡng và luân chuyển cán bộ mặt trận được lồng ghép trong chiến lược cán bộ chung của tỉnh, từ đó từng bước nâng cao chất lượng đội ngũ làm công tác mặt trận. Trong thực tiễn, Tỉnh ủy Đồng Nai đã quan tâm bố trí nhiều cán bộ có bản lĩnh chính trị vững vàng, am hiểu công tác dân vận, có uy tín trong nhân dân vào vị trí lãnh đạo của MTTQ. Đồng thời, công tác kiểm tra, giám sát nội bộ đối với hoạt động của Mặt trận cũng được tăng cường nhằm phát hiện, chấn chỉnh kịp thời những yếu kém, bảo đảm MTTQ thực hiện đúng chức năng, nhiệm vụ.

Vai trò của Tỉnh ủy còn thể hiện ở việc xây dựng cơ chế phối hợp linh hoạt, hiệu quả giữa Mặt trận với chính quyền, các tổ chức đoàn thể và các cơ quan Đảng. Các quy chế phối hợp giữa MTTQ với HĐND, UBND, các sở ngành thường xuyên được rà soát, điều chỉnh để phù hợp với bối cảnh mới, bảo đảm sự đồng bộ, tránh chồng chéo, hình thức. Nhờ đó, hoạt động của MTTQ không bị hành chính hóa hay lệ thuộc, mà phát huy được tính chủ động, sáng tạo, phù hợp với chức năng là tổ chức liên minh chính trị - xã hội rộng lớn, đại diện cho lợi ích của nhân dân. Chính cơ chế phối hợp khoa học, linh hoạt này đã giúp cho MTTQ có điều kiện thực hiện hiệu quả vai trò giám sát,

phản biện xã hội, đóng góp ý kiến xây dựng các chính sách, dự thảo pháp luật, chương trình phát triển kinh tế - xã hội của địa phương.

2.2. Thực trạng sự lãnh đạo của Tỉnh ủy Đồng Nai đối với Mặt trận Tổ quốc Việt Nam hiện nay

Những năm gần đây, Tỉnh ủy Đồng Nai đã tích cực đổi mới nội dung và phương thức lãnh đạo đối với MTTQVN tỉnh, qua đó khẳng định vai trò, vị thế của Mặt trận trong hệ thống chính trị và đời sống xã hội. Tỉnh ủy chú trọng công tác tư tưởng, tổ chức và định hướng hoạt động của Mặt trận thông qua các nghị quyết, chỉ thị cụ thể, góp phần giúp MTTQ gắn chặt hoạt động với nhiệm vụ phát triển kinh tế - xã hội của địa phương. Các chương trình như giảm nghèo, an sinh xã hội, lấy ý kiến nhân dân về các dự án và luật đã được triển khai hiệu quả.

Trước đặc điểm dân cư đông, đa dạng tôn giáo và dân tộc, MTTQ được chỉ đạo tăng cường công tác vận động để tạo sự đồng thuận xã hội, với nhiều mô hình đoàn kết tiêu biểu được nhân rộng. Tỉnh ủy cũng thiết lập cơ chế phối hợp chặt chẽ giữa Mặt trận với chính quyền và các tổ chức liên quan, tạo điều kiện cho hoạt động giám sát, phản biện xã hội phát huy hiệu quả. Công tác cán bộ Mặt trận được quan tâm toàn diện, từ quy hoạch, đào tạo đến đánh giá hiệu quả gắn với sự hài lòng của người dân. Sự lãnh đạo sâu sát của Tỉnh ủy còn giúp MTTQ cơ sở phát huy tốt vai trò hòa giải, góp phần ổn định chính trị, trật tự an toàn xã hội và tăng cường mối quan hệ gắn bó giữa Đảng, chính quyền, Mặt trận và nhân dân.

Mặc dù đạt được nhiều kết quả quan trọng trong việc lãnh đạo Mặt trận Tổ quốc Việt Nam tỉnh Đồng Nai, tuy nhiên thực tiễn cũng cho thấy sự lãnh đạo của Tỉnh ủy Đồng Nai đối với MTTQ vẫn còn một số hạn chế, tồn tại nhất định.

Thứ nhất, nhận thức của một bộ phận cấp ủy, cán bộ, đảng viên về vị trí, vai trò của MTTQ trong hệ thống chính trị chưa thật sự đầy đủ, toàn diện và sâu sắc, dẫn đến việc chỉ đạo, định hướng hoạt động của Mặt trận ở một số địa phương còn mang tính hình thức, thiếu tính chủ động và chiều sâu. Một số cấp ủy chưa thật sự coi trọng công tác Mặt trận như một kênh chính trị đặc thù để nắm bắt tâm tư, nguyện vọng, tập hợp ý chí và phát huy sức mạnh nhân dân, mà chỉ xem đây là tổ chức phụ trợ cho chính quyền trong việc tuyên truyền, vận động.

Thứ hai, phương thức lãnh đạo của Tỉnh ủy

đối với MTTQ tuy đã có đổi mới nhưng vẫn còn những biểu hiện lúng túng, chưa đồng bộ và thiếu tính chiến lược lâu dài. Việc cụ thể hóa các nghị quyết của Đảng về công tác dân vận và Mặt trận đôi khi còn chậm, thiếu tính định hướng và chưa sát với thực tiễn phát triển năng động, đa chiều của tỉnh Đồng Nai - nơi có dân số đông, địa bàn rộng, tỷ lệ dân nhập cư cao và cấu trúc xã hội đa dạng. Trong một số trường hợp, việc lãnh đạo Mặt trận còn nặng về chỉ đạo hành chính, áp đặt mệnh lệnh, thiếu tính gợi mở sáng tạo, làm giảm tính tự chủ và bản sắc của Mặt trận như một tổ chức liên minh chính trị - xã hội rộng lớn.

Thứ ba, hiệu quả phối hợp giữa Tỉnh ủy với MTTQ, cũng như giữa MTTQ với các cơ quan Đảng, chính quyền, các tổ chức chính trị - xã hội khác chưa thật sự chặt chẽ, đồng bộ và thường xuyên. Một số quy chế phối hợp đã được ban hành nhưng chưa được thực thi nghiêm túc; vai trò của MTTQ trong phản biện chính sách, tham gia xây dựng Đảng và chính quyền chưa được phát huy đúng mức. Có những vấn đề đặt ra từ cơ sở mà MTTQ tiếp thu được, nhưng chưa có cơ chế đủ mạnh để phản ánh hiệu quả lên các cấp ủy, chính quyền có thẩm quyền giải quyết. Thực trạng này dẫn đến việc một số kiến nghị, đề xuất chính đáng của nhân dân thông qua kênh Mặt trận bị xem nhẹ hoặc chậm được phản hồi, làm giảm niềm tin và hiệu lực đại diện của MTTQ.

Thứ ba, công tác cán bộ mặt trận - một khâu then chốt trong mối quan hệ giữa Tỉnh ủy và MTTQ còn bộc lộ nhiều bất cập. Việc quy hoạch, đào tạo, luân chuyển và sử dụng cán bộ mặt trận ở một số nơi chưa được quan tâm đúng mức, chưa có sự gắn kết chặt chẽ với chiến lược phát triển cán bộ chung của Đảng bộ tỉnh. Nhiều cán bộ mặt trận cơ sở chưa qua đào tạo bài bản, thiếu kỹ năng nắm bắt tình hình nhân dân, đối thoại và tổ chức phong trào, dẫn đến hạn chế trong việc thực thi nhiệm vụ chính trị được giao. Ngoài ra, một số cấp ủy còn chưa có cơ chế đánh giá cán bộ mặt trận sát với thực tiễn, dẫn đến tình trạng né tránh trách nhiệm hoặc hoạt động cầm chừng.

Thứ tư, các thiết chế và điều kiện bảo đảm hoạt động cho MTTQ ở nhiều cấp còn hạn chế, ảnh hưởng đến khả năng chủ động triển khai các hoạt động giám sát, phản biện xã hội, tổ chức đối thoại và vận động quần chúng. Việc ứng dụng công nghệ thông tin trong hoạt động Mặt trận còn chậm, chưa theo kịp với yêu cầu chuyển đổi số của tỉnh. Nguồn lực tài chính phân bổ cho công

tác Mặt trận, nhất là ở cấp xã, phường còn bất cập, chủ yếu phụ thuộc vào ngân sách hành chính, chưa tạo điều kiện để Mặt trận phát triển các mô hình dân vận sáng tạo, linh hoạt.

2.3. Một số giải pháp nhằm nâng cao hiệu quả lãnh đạo của Tỉnh ủy Đồng Nai đối với Mặt trận Tổ quốc Việt Nam tỉnh

Trong thời gian tới, để nâng cao hiệu quả lãnh đạo của Tỉnh ủy Đồng Nai đối với Mặt trận Tổ quốc Việt Nam tỉnh cần tập trung vào các giải pháp sau:

Một là, tiếp tục đổi mới nhận thức, tư duy lãnh đạo của cấp ủy các cấp về vai trò, chức năng, nhiệm vụ của MTTQ trong tình hình mới. Tỉnh ủy cần tăng cường quán triệt sâu sắc các chủ trương, nghị quyết của Đảng, nhất là Nghị quyết số 23-NQ/TW (2023) của Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa XIII về tiếp tục phát huy vai trò của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và các tổ chức chính trị - xã hội trong giai đoạn mới. Trên cơ sở đó, đổi mới nhận thức của đội ngũ cán bộ, đảng viên về vị trí đặc thù của MTTQ như một tổ chức liên minh chính trị - xã hội, là cầu nối vững chắc giữa Đảng, chính quyền với nhân dân, có vai trò quan trọng trong phản biện xã hội, tham gia xây dựng Đảng và chính quyền trong sạch, vững mạnh.

Hai là, nâng cao chất lượng công tác định hướng chính trị và chỉ đạo chiến lược đối với hoạt động của MTTQ các cấp. Tỉnh ủy cần chú trọng xây dựng và ban hành các văn bản lãnh đạo mang tính chất chiến lược, có tầm nhìn dài hạn, gắn với yêu cầu phát triển đặc thù của Đồng Nai. Trong đó, các chương trình, kế hoạch hành động cần xác định rõ vai trò của MTTQ trong từng lĩnh vực cụ thể như phát triển kinh tế - xã hội, xây dựng nông thôn mới nâng cao, chuyển đổi số, bảo vệ môi trường, phòng chống tham nhũng, tiêu cực,... Việc chỉ đạo cần đi đôi với cơ chế giao quyền, khuyến khích MTTQ sáng tạo mô hình, linh hoạt trong tổ chức thực hiện.

Ba là, hoàn thiện và thực thi hiệu quả các cơ chế phối hợp giữa MTTQ với các cơ quan Đảng, chính quyền, đoàn thể. Trên cơ sở các quy chế phối hợp đã ban hành, Tỉnh ủy cần chỉ đạo rà soát, điều chỉnh cho phù hợp với tình hình mới; đồng thời tăng cường kiểm tra, giám sát việc thực hiện các quy chế này một cách thực chất. Đặc biệt, cần xây dựng cơ chế phản hồi chính thức đối với các ý kiến phản biện xã hội, kiến nghị của MTTQ nhằm khẳng định vai trò đại diện, tính thiết thực và hiệu lực phản ánh của tổ chức mặt trận trong đời sống

chính trị - xã hội. Ngoài ra, cần thiết lập cơ chế định kỳ để cấp ủy tiếp xúc, lắng nghe báo cáo chuyên đề từ MTTQ, từ đó kịp thời tháo gỡ khó khăn, tạo điều kiện thuận lợi cho Mặt trận hoạt động hiệu quả.

Bốn là, quan tâm xây dựng đội ngũ cán bộ Mặt trận các cấp có bản lĩnh chính trị vững vàng, năng lực thực tiễn và kỹ năng vận động quần chúng cao. Tỉnh ủy cần đưa công tác cán bộ mặt trận vào chiến lược cán bộ chung của toàn hệ thống chính trị; đảm bảo sự đồng bộ trong quy hoạch, đào tạo, bồi dưỡng và luân chuyển cán bộ giữa Đảng, chính quyền và Mặt trận. Đặc biệt, chú trọng phát hiện, bồi dưỡng những cán bộ có năng lực kết nối cộng đồng, hiểu biết sâu sắc về văn hóa dân tộc, tôn giáo, giới, người lao động trong khu công nghiệp,... nhằm tạo nên đội ngũ cán bộ mặt trận “gần dân, hiểu dân, nói tiếng nói của dân”. Đồng thời, xây dựng cơ chế đánh giá cán bộ mặt trận phù hợp với tính chất đặc thù, lấy kết quả vận động nhân dân và sự đồng thuận xã hội làm tiêu chí quan trọng.

Năm là, đầu tư cơ sở vật chất, nguồn lực và ứng dụng chuyển đổi số trong hoạt động Mặt trận. Tỉnh ủy cần quan tâm phân bổ ngân sách phù hợp, khuyến khích các hình thức xã hội hóa hợp lý để MTTQ có điều kiện tổ chức các phong trào, cuộc vận động, đối thoại và giám sát nhân dân. Đặc biệt, cần đẩy mạnh ứng dụng công nghệ thông tin, phát triển các nền tảng số phục vụ công tác nắm

bắt dư luận xã hội, lắng nghe ý kiến nhân dân và điều phối các hoạt động giám sát, phản biện. Đây là giải pháp có tính đột phá, phù hợp với yêu cầu hiện đại hóa hoạt động Mặt trận trong thời đại số, nhất là trong bối cảnh dân cư Đồng Nai trẻ, năng động và tiếp cận công nghệ cao.

Sáu là, Tỉnh ủy cần phát huy vai trò gương mẫu, tiên phong của cán bộ chủ chốt trong việc đồng hành cùng Mặt trận, tạo dựng niềm tin và truyền cảm hứng để tổ chức này thực sự trở thành trung tâm đoàn kết và đồng thuận xã hội. Cấp ủy viên phụ trách công tác Mặt trận cần chủ động gần gũi, đối thoại, định hướng và hỗ trợ kịp thời, từ đó khơi thông những điểm nghẽn, tạo môi trường thuận lợi để MTTQ phát huy đầy đủ vai trò trong giai đoạn phát triển mới.

III. KẾT LUẬN

Tỉnh ủy Đồng Nai đã thể hiện rõ vai trò lãnh đạo toàn diện đối với Mặt trận Tổ quốc Việt Nam tỉnh Đồng Nai, góp phần phát huy sức mạnh khối đại đoàn kết toàn dân tộc. Tuy nhiên, quá trình lãnh đạo vẫn còn một số hạn chế cần được khắc phục để nâng cao hiệu quả hoạt động của Mặt trận trong tình hình mới. Việc tiếp tục đổi mới nội dung, phương thức lãnh đạo của Tỉnh ủy là yêu cầu cấp thiết nhằm phát huy vai trò chủ động, sáng tạo của Mặt trận các cấp. Đây là cơ sở quan trọng để tăng cường đồng thuận xã hội, thúc đẩy phát triển bền vững tỉnh Đồng Nai trong thời kỳ công nghiệp hóa, hiện đại hóa và hội nhập quốc tế.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- [1]. Sông Thao (2023), “Đảng đoàn MTTQ Việt Nam tỉnh tập trung lãnh đạo, chỉ đạo tổ chức đại hội Mặt trận các cấp nhiệm kỳ mới”, <https://baodongnai.com.vn>, ngày 31-10-2023.
- [2]. Xuân Tuấn (2025), “Phát huy vai trò Mặt trận Tổ quốc Việt Nam các cấp trong thực hiện Dân chủ ở cơ sở trên địa bàn tỉnh”, Ủy ban Mặt trận Tổ quốc Việt Nam tỉnh Đồng Nai, ngày 27-2-2025.